לו: אין מעמידין פרק שני עבודה זרה

אי איבא גוי כולו אין אי לא לא. פי' איכא חלה כשאר גזירות ויכולה להתבטל אף בנ"ד קטן מיהו חלה היא לענין שצריכה שום היתר שהרי שמן נהגו בו איסור עד שבא רבי יהודה והתירו: **גזרו** על בנותיהן שיהו נדות מעריסותן. וגם על בנות כותים גזרו ושמי גזירות הוו ותרוייהו לריכי כמו שפי' בפ"ק דשבת (מ) (טז:): **דכתיב לא** תתחתן בם. אסיפא דקרא סמיך דכתיב וכתו לא תקח לבנך דאילו לאו דלא תתחתן מיירי בגיורת כדאמרינן בהערל (יבמות פו.) וכי האי גוונא פי' הר"ר אלחנן בפרק הערל (שם פט.) גבי בני שאול שהוקעו דפריך והכתיב לא יומתו אבות על בנים וע"כ אסיפא דקרא סמיך דכתיב איש בחטאו יומתו אבל ריישא דקרא מוקמי ליה (בסנהדרין דף מ:) בעדות אב על הבן [וע"ע תוס' כתובות כט. מד"ה אלו]: **כי** יסיר לרבות כל המסירין. ע"כ הך דרשא לא קיימא אלא אכתו לא תקח לבנך דסליק מיניה דאילו שאר עובדי כוכבים בגירותן שרו ולר"ש דאסר פי' דשב"ס הך דר"ש ליתא בכולהו תנאי אלא משום דשמעינן ליה לר"ש דדרש טעמא דקרא אם כן כי יסיר קרא יתירא הוא דכי נמי לא כתיב דלשיון האי טעמא מנפשיה [ועי' תוס' קידושין פח: ד"ה הניחא וכו']:

משום נשג"ז. פירוש כהן הבא עליה חייב משום זונה ומס' כפ' הנערפין (סנהדרין דף פב.) ואיתיך דאמר משום נשג"א קסבר נשייהו לא מפקרי זונות ומשום הכי לא מחייב משום זונה והקשה הרב רבי משה מפוסטנאי"ש דאמר הכא בנים דין של חשמונאי גזרו בעובדת כוכבים משום זונה ומנן בפרק הבא (ב) ביבמות (דף פח:) וחכ"א אין זונה אלא גיורת או משוחררת ומנגעלה בעולת זנות וזו היא זונה האמורה בתורה ומפרש טעמא לפי שבאין עליה בגכריותה אלמא בעובד' כוכבים שייך זנות ויש לדחות דהתם בגיורת שאני משום דהשתא היא בת קיחה וקיימא באיסור אלמא זונה לא יקח (ג) אבל בעובדת כוכבים לית בה קיחה ליה בה משום זונה לא יקח ולא משום מילול זרעו שאינו ממיתתם אחריהן אבן קשה לאמרינן פרק כל האסורין (תמורה דף כט: ופס ד"ה וכנא) אמר אביי כהן הבא על העובדת כוכבים מ) (אפי' א"א) אינו לוקה וכתא אמר לוקה אלמא מלאורייתא הוא מלקי עלה משום זונה ואפילו בעובדת כוכבים ואמר בפרק עשרה יוחסין (קידושין דף עח.) דפליגי רבי אלעזר בר יעקב ור' יהודה ור' יוסי ור' שמעון בגיורת לכהן ואפילו ר' שמעון לא שרי אלא בגמגירה פחותה מבת ג' שנזרעו בתוליה בישראל אבל בעובדת כוכבים ולאי שייך זונה וי"ל דהתם דרבא דאמרה וכן הכא דפ' ' יוחסין והכא דיבמות דמשמע דבעובדת כוכבים שייך זונה (ד) הייגו ולאי ליאסר לכהן ואף הכהן לוקה עליה כבעולה ולאי ואפילו אינו לוקה היינו משום דקסבר הכא דמתסרא עובדת כוכבים זונה לכהן מדאורייתא לאו משום זונה דכתיב בקרא מתסרא אלא מגזרת הכתוב דכתיב בתולה מעמיי ולא גיורת ולאו הכא מכלל עשה עשה ולהכי לא לקי והך גזירה דנ"ד של חשמונאי הוי בסתם עובדת כוכבים שאין יודע לנו שנבעלה דמספיקא לא לקי ואפי' לרבא ומיהו לרבין גזרו בכמיים לחייבו משום זונה ולרב דימי נשייהו לא מפקרי הלכך משום זונה לא גזרו ומס' נמי התם כפ' הנערפין מ"ד נשג"ז לא אמר נשג"א דאישות ליה להו וק' דהא מלרבינן בפ"ק דקידושין (דף כא:) גבי יפת תואר אשת לרבות א"א אלמא איכא בהו אישות וי"ל דולאי עשה מיהא איכא ולכך הוצרך לרבות אשת איש והא דדרשינן בפ' ד' מיתות (סנהדרין דף נב:) אשר יגלף אשת רעהו פרט לאשת אחרים פי' עובד כוכבים אלמא לא שייך בהו אישות כלל היינו לענין חיוב מיתה והא דאמרינן (בירושלמי בפ') אין עומדין ' כאו על הזונה לאשון קנאה ואחרים חייבים עליה משום אשת איש הכא אמר בעולה קונה בנני נמ היינו דוקא בני נמ אבל בישראל אינו חייב בעולה אלא בעולת בעל ואשתו גמורה: **צער** גדול היה לי לפני רבי אבי כו'. מדאמרינן ופלוני אלא פלוני משמע שכולם היו בדור אחד וכולם בימי רבי:

לאלתר

דבית דינו של חשמונאי גזרו שלא תהיה עובדת כוכבים מיוחדת לו בנותיו אתו אינהו גזרו אפילו אקראי בעלמא: ועל דבר אחר משום דבר אחר מאי היא. אמר רב נחמן בר יצחק גזרו על תינוק עובד כוכבים שיהא בזיבה שלא יהא תינוק ישראל רגיל אצלו במשכב זכר. אסיקנא עובד כוכבים מבן ט' שנים ויום אחד מטמא בזיבה.

א) [מ"מ פי"ז מהל' מאכלות אסורות הל' ט' יב טוש"ע יו"ד סי' קיג סעיף ח]: **קבח** ב מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הלכה ג סמג לאוין קיג טור ש"ע יו"ד סי' כח סעיף ח: **קבט** ג ד ה מיי' פי"ב מהלכות איסורי ביאה הלכה ח כ סמג לאוין קיג טור ש"ע יו"ד סי' כח סעיף ח: **קל** ו ז מיי' שם הלכה ד טוש"ע שם סעי' כ [ועי"ע מ"מ סי' מכה סעיף ד בהגה]: **קלא** ח מיי' שם הלכה ב טוש"ע שם סעי' ח: **קלב** ט י מיי' שם פכ"ב הלכה ח סמג לאוין קס טוש"ע יו"ד סי' כב סעיף ח [וכתב אלפס קידושין פ"ד ד' רמג.]: **קלג** כ ל מיי' שם הלכה ג טוש"ע שם סעי' כ: **קלד** מ מיי' שם פ"ד הלכה ד ופ"ח מהלכות טומאת מת הלכה י"ד ופ"ב מהל' מעכב ומוסב הלכה י: **קלה** נ מיי' פ"ב מהל' מעכב ומוסב הלכה י:

עין משפט נר מצוה

מסורת הש"ס

א) שבת יח: ע"ש, ב) [ע"ס], ג) [קדושין סח:], ד) פנהדרין פב., ה) [נ"ל פלא], ו) שם, ז) שם כח. ע"ש, ח) שם: קדושין פ: ע"ש, ט) שבת יח:, י) כפ"ל: נויה, כ) [בתוספות כז], ל) [דברים כג], מ) רש"ל מ"ז,

תורה אור השלם

1. בְּמַעֲרֶה שֶׁהֵם נֹאֲרִים וְאוֹתִי אֶתֶם קֹבְעִים הַגּוֹי כֻּלּוֹ: מלאכי ג ט
2. וְלֹא תִתְחַתֵּן בָּם בִּתְּךָ לֹא תִתֵּן לִבְנוֹ וּבִתּוֹ לֹא תִקַּח לִבְנֶךָ: דברים ז ג
3. כִּי יָסִיר אֶת בִּנְךָ מֵאַחֲרַי וְעָבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְחָרָה אַף יְיָ בָּכֶם וְהִשְׁמִידְךָ מְהֵרָה: דברים ז ד
4. וְיָחִי בְּמִשְׁלַשׁ חֳדָשִׁים וַיֻּגַּד לִיהוּדָה לֵאמֹר זָנְתָה תָמָר כַּלָּתֶךָ וְגַם הִנֵּה הָרָה לִזְנוּנִים וַיֹּאמֶר יְהוּדָה: הוֹצִיאוּהָ וְתִשָּׂרֵף: בראשית לח כד
5. כִּי יִסְתְּרֶךָ אָחִיךָ בֶּן אִמֶּךָ אוֹ בִנְךָ אוֹ בִתֶּךָ אוֹ אֵשֶׁת חֵיקֶךָ אוֹ רֵעֲךָ אֲשֶׁר כְּנַפְשְׁךָ בַּסֵּתֶר לֵאמֹר נֵלְכָה וְנַעַבְדָה אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ אַתָּה וַאֲבֹתֶיךָ: דברים יג ז

גליון הש"ס

תוס' ד"ה דבתיב וכו' **אסיא** דקרא. עיין קידושין דף פח ע"ב תוס' ד"ה אמר קלא:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה נזרו וכו' נפ"ק דשבת. נ"ב כדף ע"ז ע"ב בתוס' ד"ה לף בנות טומים: (ב) ד"ה משום וכו' בפרק הבא על יבמתו וחכ"א: (ג) באר"ח חוזה לא יקח ולא יחלל זרעו אבל בעובדת כוכבים לית בה וכו' מתיחס אחריו אבן: (ד) באר"ח והכיא דיבמות דמשמע דבעובדת כוכבים שייך זונה ליאסר לכהן ואף הכהן לוקה עליה היינו דוקא בבעולה ולאי:

לעזי רש"י

ברי"ץ [ברי"ץ]. עריסה.

מוסף רש"י

הבועל ארמית. בת עובד כוכבים, קנאין פוגעין בו. מי אמר כסרין המתקנאין קנאתו של מקום פוגעין בו כשבא שיוחין את המעשה, אבל לאחר מיכן אין מיתתו מסורה לבית דין, והלכה למשה מסיני הוא, פוגעין, ממיתין כמו (מלכים א כ) לך ופגע בו (סנהדרין פא:). **חייב משום נשג"א.** כלומר נשגב הה משום כל אלו (שם פב:). גזרו על יחודו. דאשת איש ועל הפנויה (שם כא:). **אלא בן מתייחד עם אמו.** לאמי נקט קרא בן אחך לומר שהכן מצוי אצל האם (קידושין פ:). **שיטמא בזיבה.** ואפילו אינו אלא (שבת יז:).

רבינו חננאל

במערה אתם נארים ואותי אתם קובעים הגוי כולו אי איכא הגוי כולו. אם איכא הגוי כולו וקא עבר עליה האי בברא אותי אתם קובעים ואי לא לא. גופא אמר באלי אמר אבימי נותאה (אמר אבימי נותאה) משמיה דרב פתן ושמנן ויינן ובנותיהן כולן מ"ח דבר הן. בנותיהן אמר רב נחמן בר יצחק גזרו על בנותיהן מעריסותיהן. גניבא משמיה דרב אמר כולהו כהו רבנן. גזרו על פתן ושמנן משום יינן. וגזרו על יינן משום ייחוד בנותיהן. אבל חתנות בבנותיהן מדאורייתא הוא דכתיב לא תתחתן בם ואע"ג דהאי קרא מד' אומות הוא. (ו) דכתיב כי יסיר את בנך מאחרי מרבינן כל המסירות ואפי' דשאר אומות מן התורה. דדרך זנות בית דינו של שם גזרו שאמר הוצאיה ותשרף. ישראל הבא על העובדת כוכבים הלכה למשה מסיני הוא דתנן הבועל ארמית קנאין פוגעין בו והנ"מ בפרהסיא וכמעשה זמרי. אבל הבא על העובדת כוכבים בצנעא בית דין של חשמונאי גזרו. הבא על העובדת כוכבים חייב משום (ז)נשיא פי' נדה שפחה אשת איש. נשג"ז נדה שפחה עובדת כוכבים זונה. גזרו תלמידי שמאי והלל אפילו ייחוד דעובדת כוכבים פנויה. אבל ייחוד רבת ישראל אם היא אשת איש מן התורה הוא. שנאמר כי יסיתך אחיך בן אמך בן מתייחד עם אמו ואין אחר מתייחד עם שאר כל העריות שבתורה. ייחוד רבת ישראל פנויה בית דינו של דוד גזרו בה. דאמר רבא באותה שעה שבא אמנון על תמר אחותו גזרו על ייחוד דפנויה בת ישראל. וגזרו על ייחוד בנותיהן משום דבר אחר. (ז) דאמרינן

ו) נדה לא"ל כיון דכתיב כי יסיר וכו'. ז) לגאונים ל"ל נשג"א נדה שפחה עובדת כוכבים זונה וכיון דאמר דמיית משום נשג"ז. ז) נדה מזה דרבינו הי' גרס בגמ' אחרת ולפסר שזו היא הגי' שבתוס' רש"י דמייתה בהדיא לא גרסינן.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com